

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 8" เพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนซ่อมเสริมทั้งในประเทศและต่างประเทศ หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ตลอดจนขอความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ นักวิชาการด้านการสอนซ่อมเสริม ศึกษานิเทศก์ หนวควิชาสังคมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนวิชา

เครื่องมือในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 ชุด สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3

2. ลักษณะของแบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งเป็น 3 ตอนด้วยกันคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามที่ใช้เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) และแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง (Completion Item) ของผู้บริหารมีจำนวน 11 ข้อ ของครูผู้สอนมี

13 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน
 ขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
 Scale) มี 5 ระดับคือ เป็นปัญหามากที่สุด เป็นปัญหามาก เป็นปัญหาปานกลาง เป็น
 ปัญหาน้อยและไม่เป็นปัญหา ซึ่งมีขอบเขตของปัญหาดังนี้

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร
2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร
3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
4. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เรียนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
5. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการสอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
6. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
 - 6.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเทคนิควิธีสอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
 - 6.2 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อการเรียนการสอนขอมเสริม
 วิชาสังคมศึกษา
 - 6.3 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขอม
 เสริมวิชาสังคมศึกษา
7. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
 ขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา
8. ปัญหาทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ
 ในการเรียนการสอนขอมเสริมวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจคำตอบ
 (Check List) จำนวน 8 ข้อ และเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended)
 จำนวน 1 ข้อ

คำถามในแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เหมือนกันทั้ง 2 ชุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำแบบสอบถามนั้น มาจัดทำใหม่ให้รัดกุม และเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ ไปทดลองใช้กับผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน โรงเรียนสายน้ำผึ้งจำนวน 4 คน และโรงเรียนวัดบวรนิเวศจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน และนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน โรงเรียนสายน้ำผึ้งจำนวน 7 คน และโรงเรียนวัดบวรนิเวศ จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนสังคมศึกษาจากทั้ง 3 โรงเรียนนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรจริงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง โดยอาศัยข้อคิดเห็นที่ได้จากการทดลองใช้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงที่ได้เลือกไว้

ตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารและครูสังคมศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 การสุ่มตัวอย่างโรงเรียน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวกหรือชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีวิธีดำเนินงานดังนี้คือ

1. สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งมีทั้งหมด 8 จังหวัด โดยสุ่มจากทุกจังหวัดมาจังหวัดละ 25 % ของจำนวนโรงเรียนรัฐบาลทั้งหมดที่อยู่ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งสิ้น 35 โรงเรียน

2. ผู้บริหาร ใต้แก่ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา และรองหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา ทุกคนในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

3. ครูสังคมศึกษาทุกคน ที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3 ในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งและไปรับแบบสอบถามยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่สามารถไปได้ด้วยตนเอง ส่วนโรงเรียนที่อยู่ไกลออกไป ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้สอดซองติดแสตมป์แนบไปกับแบบสอบถามด้วย และได้ขอความร่วมมือให้หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนเหล่านั้น ส่งแบบสอบถามมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มตัวอย่างนั้น

ผู้วิจัยเริ่มแจกแบบสอบถามวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2525 และเก็บรวบรวมได้วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มดังนี้

ผู้บริหาร แจกแบบสอบถามจำนวน 115 ชุด ได้รับคืน 108 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.91

ครูสังคมศึกษา แจกแบบสอบถามจำนวน 215 ชุด ได้รับคืน 207 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.28

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติดังนี้

1. แบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check List) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- ก. แจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละรายการ
- ข. หาการยอละ
- ค. นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามแบบให้เติมข้อความลงในช่องว่าง (Completion Item) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- ก. หาการยอละ
- ข. นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

ก. แจกแจงหาความถี่ของแต่ละระดับความคิดเห็น โดยกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนของข้อคำถามออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าน้ำหนักดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เป็นปัญหามาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เป็นปัญหากลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เป็นปัญหาน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
ไม่เป็นปัญหา	ให้คะแนนเท่ากับ	1

ข. หาค่าเฉลี่ยหรือมัธยิมเลขคณิต (\bar{X}) ของแต่ละระดับความคิดเห็น โดยแบ่งความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้

4.56 - 5.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
3.56 - 4.55	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาปานกลาง
1.56 - 2.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	ไม่เป็นปัญหา

ค. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

ง. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังคมนตรีศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนซ่อมเสริมวิชาสังคมนตรีศึกษา ในค่านต่าง ๆ โดยใช้ค่าที (t-test)

จ. นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open ended) เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะนำมาเรียงลำดับตามความสำคัญของคำตอบ แล้วสรุปและนำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. มัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) จากสูตร (ประกอบ กรรณสูตร, 2520 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X}	แทนค่า	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
N	แทนค่า	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
f	แทนค่า	ความถี่ของคะแนน

\bar{x} แทนค่า ค่าของน้ำหนักคำตอบเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1
 $\sum fx$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (Gene V. Glass and Julian C. Stanley , 1970 : 82)

$$s_x = \sqrt{\frac{\sum x^2 - [(\sum x)^2/n]}{n - 1}}$$

เมื่อ s_x แทนค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทนค่า ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 n แทนค่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. เปรียบเทียบปัญหาระหว่างผู้บริหารและครูสังคมศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t - test) ใช้สูตร (Gene V. Glass and Julian C. Stanley, 1970 : 295)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) s_1^2 + (n_2-1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 แทนค่า มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 \bar{X}_2 แทนค่า มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 s_1^2 แทนค่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 s_2^2 แทนค่า ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 แทนค่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1
 n_2 แทนค่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05